

Jaargang 71 • mei 2025

Paulus

Nr. 397

Zendingsblad van de Gereformeerde Gemeenten

‘Ik heb hoop en verwachting voor de Mogofin’

Fennie Haase is
gerepatrieerd uit Guinee

Comfort is een
bedreiging voor
gehoorzaamheid aan
de zendingsopdracht

Ds. Jorge Chancay:
‘Hoe zorg je voor een
waardige begrafenis?’

Hetzelfde hart

Allemaal van dezelfde lap gescheurd, zo luidt een bekende uitdrukking. Deze wil zeggen: we hebben allemaal een zondig hart. Daarmee is ons hart van nature een zendingsveld, waar Gods Geest nodig is om het te vernieuwen. Zendingswerk gebeurt in landen met verschillende culturen, godsdiensten en talen. En toch ontmoeten zendingswerkers allemaal mensen met eenzelfde zondig hart als zij. Daarom is het zo belangrijk dat een werker (en wij allen!) het eigen hart leert kennen en steeds dieper leert kennen. Dan verstaan ze waarom Cambodjaan, Nigeriaan en Ecuadoraan ook afkerig tegenover het Evangelie staan. Maar, als een werker zelf mocht ervaren dat Gods Geest het harde hart opent, komt er ook verwachting voor de afkerigen op de velden. En zó mag er gezaaid worden, met verwachting van de Heere. In deze *Paulus* staan verschillende artikelen over ‘dezelfde lap’. We lezen hoe actuele onderwerpen op Nederlandse scholen in Guinee eveneens actueel zijn. Ook horen we dat de zusterkerk in Nigeria voortdurend de noodzaak voelt om anderen het Evangelie te verkondigen. In Albanië staan werkers voor gesloten deuren, totdat de Heere een deur opent en er belangstelling komt voor het Evangelie.

Allemaal van dezelfde lap gescheurd, we hebben

allemaal een zondig hart. Dat geldt ook voor de mensen in Japan. Naar dit land met een immense geestelijke nood worden volgende maand de eerste werkers uitgezonden. Maar Jan-Kees Kooijman drukt ons ook met de neus op de feiten dat de geestelijke nood in Nederlandse steden groot is. Kortom, er is alle reden om het Woord te blijven zaaien in deze wereld in nood. En alle reden om het zendingswerk te blijven gedenken in de gebeden.

Werkers staan voor gesloten deuren, totdat de Heere een deur opent.

ZGG is verblijd over het steeds groeiende aantal zendingsvrienden dat de zendingsdag bezoekt. De Evenementenhal in Gorinchem is groot genoeg, er kunnen altijd mensen bij! Daarom een hartelijke oproep aan jong en oud om 21 juni te reserveren in de agenda. Tot ziens! ♦

Kinderkrant

Precies in het midden van deze *Paulus*.

Op de voorpagina het portret van een Mogofin vrouw in Guinee die bijbellessen kreeg.

04	IN ZICHT De Bijbel open	24	ZENDINGSdag 2025 Blijdschap voor de volken
06	ACTUEEL Nieuws van ZGG	26	ZORG VOOR ZENDINGSWERKERS (5) Salaris, regelingen en maatwerk
08	VAN HET THUISFRONT De oprichting van een PZC	28	INTERVIEW Maar Amsterdam dan...
10	ZUSTERKERK IN NIGERIA ‘Gelukkig, God weet wat Hij doet’	31	FINANCIEEL Peperduur bezit
16	VAN HET ZENDINGSVELD: GUINEE Levenslessen op school	32	REPATRIËRING Terug in een (on)bekend land
17	MEDITATIE De goede Herder in Zijn toebrengen	35	BEVOLKING IN JAPAN Grijzende zon
18	KRINGLOOP (8) Geordende drukte in Goes	36	PIONIERSZENDING (1) Pionieren van Thaddeus tot Willibrordus
19	KINDERKRANT Al de volken!	38	PUNTIG Gesloten poorten
23	BERICHT UIT ECUADOR Een waardige begrafenis		

JAPAN

Op weg met het Woord

Voor miljoenen Japanners is de Bijbel een gesloten boek. Misschien hebben ze wel van de Bijbel gehoord, maar zelf lezen...

Voor zendingswerkers die naar Japan gaan, is de Bijbel in het Japanse schrift ook een gesloten boek. De Japanse tekens zijn totaal anders dan ons alfabet. Wat zal de taalstudie veel tijd kosten. Hoe lang zal het duren voor onze zendingswerkers kunnen lezen wat bij dit heiligdom in Kyoto staat geschreven?

Taalstudie is een belangrijk werk. Onze zendingswerkers leren de taal van het land, zodat zij mensen kunnen aanspreken in hun eigen taal. De Bijbel gaat open in de taal van het hart.

In een geopende en gelezen Bijbel licht het Evangelie op. Dat vraagt van zendingswerkers de houding die Paulus verwoordt in Romeinen 1 vers 16: ‘Want ik schaam mij des Evangelies van Christus niet; want het is een kracht Gods tot zaligheid een iegelijk, die gelooft, eerst de Jood, en ook de Griek.’

Er wordt over Joden en Grieken gesproken in de tekst. Mensen die dichtbij en verder van Paulus af staan. Zijn eigen volksgenoten en de heidenen. Is die open Bijbel ook uw doel? Dat bindt samen, zowel op het zendingsveld als hier op het thuisfront. +

Nieuws van ZGG

mei 2025

Repatriëring familie Dekker

In april is familie Dekker gerepatriëerd uit Ecuador. Cristian en Annelien werden op 24 april 2018 uitgezonden vanuit de gemeente Middelburg-Zuid. Met hun drie kinderen Marylène, Daniël en Gilian vertrokken ze naar Ecuador, waarna het gezin werd uitgebreid met de komst van Yessenia en Lawrence. Cristian diende als evangelist de gemeente Buenas Nuevas in Portoviejo, die langzaam toegroeide naar zelfstandigheid. Begin april 2024 zijn twee ouderlingen en een diaken in hun ambt bevestigd. Cristian overhandigde hun de sleutels van het kerkgebouw; een symbolisch teken van zelfstandigheid. Inmiddels heeft familie Dekker intrek genomen in hun nieuwe huis in Vlissingen.

Uitzenddiensten in de zomer

In de zomermaanden staan twee uitzenddiensten gepland.

Op 25 juni wordt familie Kooijman uitgezonden naar Japan. De uitzenddienst, die uitgaat van de gereformeerde gemeente in Amsterdam, wordt gehouden in de Pauluskerk in Amstelveen, Wolfert van Borsseleweg 116, en begint om 19.30 uur.

Op 17 juli wordt familie Van Blitterswijk vanuit de gemeente Berkenwoude uitgezonden naar Guinee. De uitzenddienst vindt plaats in De Fontein, Oosteinde 4a Berkenwoude.

Van harte welkom om deze diensten bij te wonen of online te volgen.
www.zgg.nl/activiteiten

Boeken voor de zending

Kringloop Oude Molen in Opheusden ontving een grote hoeveelheid boeken uit de nalatenschap van mevrouw Hoeflaak uit Vlaardingen. De boeken zijn met dankbaarheid aangenomen en door de vrijwilligers gesorteerd en in de kasten geplaatst. De verkoop ervan draagt bij aan de inkomsten van onder andere ZGG. We danken de familie Hoeflaak voor het afstaan van deze boeken.

Niet alleen bij kringloopwinkels ten bate van ZGG maar ook bij De Boekenzaal in Zeist vinden tweedehands boeken een zinvolle bestemming. We hopen dat ons thuisfront de moeite wil nemen om overvloedige boeken naar deze adressen te brengen. Contactgegevens van de kringloopwinkels en van De Boekenzaal zijn te vinden op zgg.nl/help-mee/winkels.

Postzegels ontvangen uit:

Alblasserdam, Berkenwoude, Bodegraven, Capelle a/d IJssel, Delft, Leerdam, Middelburg, Oosterland, Rijssen, Rotterdam-Zuidwijk, Wageningen en Werkendam

Frituurvet

januari-februari 2025
8039 kg, € 5.067,-

Afscheid Frans van Grol

De medewerkers op het zendingsbureau hebben afscheid genomen van Frans van Grol. Frans begon als voorlichter in juni 2021. Vanaf 1 april 2024 ging hij over op een parttime dienstverband, omdat hij evangelist werd in Doetinchem. Na het aantreden van Robbert Boot als nieuwe voorlichter droeg Frans zijn overgebleven taken aan Robbert over. We danken Frans hartelijk voor zijn werk op het thuisfront van de zending en wensen hem Gods zegen voor het toekomstige.

Op de fiets!

De tijd van fietstochten breekt weer aan. Die brengen we graag onder uw aandacht. De PZC-leden weten namelijk de mooiste routes in de omgeving uit te zetten. Waar kunt u terecht?

- 10 mei**
- ♦ Fietstocht vanuit Rhenen
 - ♦ Fietstocht vanuit Opheusden

- 29 mei (Hemelvaartsdag)**
- ♦ Fietstocht vanuit Stolwijk
 - ♦ Fietspuzzeltocht vanuit Scherpenisse

- 14 juni**
- ♦ Fietstocht vanuit Zeist
 - ♦ Fietstocht vanuit Ede
 - ♦ Fietstocht door het Land van Heusden en Altena en de Bommelerwaard

Veel fietsplezier toegewenst! Misschien worden nog meer fietstochten aangemeld; houd onze website zgg.nl/activiteiten in de gaten.

Komen en gaan

ALBANIË juni-augustus Gerdine Zoeteman	ALBANIË september-oktober Henk en Marianne Visser
---	--

ECUADOR
juni-augustus
Truus Verweij

Agenda

10 mei
Zendings- en evangelisatiemarkt in Rotterdam-Zuidwijk

In en rondom de Bethelkerk

13/14 juni
Tweedehands boekenmarkt in Zeist

Sla uw slag: veel keus voor lage prijzen

6 augustus
Zomerse zendingsmarkt in Noordscheschut – Drenthe

Een gezellig uitje voor het hele gezin

Zendingsdiensten

21 mei 19.30 uur Middelburg-Zuid Ds. H.J. Agteresch	18 juni 19.30 uur Zeist Ds. M. Blok
17 juni 19.30 uur Leerdam Ds. J.M.D. de Heer	15 juli 19.30 uur Aagtekerke Ds. J.C. Kriekaart

Kijk voor actuele informatie over bovenstaande en andere activiteiten en bijeenkomsten op zgg.nl/activiteiten.

De oprichting van een PZC

In de nieuwe gemeente van Kesteren is al snel een zendingscommissie aangesteld

Het gebeurt niet vaak dat er een PZC wordt opgericht', zegt Robbert Boot, voorlichter bij ZGG. 'Dat komt omdat bijna elke bestaande gemeente er een heeft. Alleen als een nieuwe gemeente wordt geïnstitueerd is de oprichting van een PZC aan de orde.' Dat gebeurde drie jaar geleden in Kesteren. In januari 2022 werd daar de gereformeerde gemeente zelfstandig. Daarvoor was het een afdeling van de gemeente van Opheusden. De nieuwe gemeente is ontstaan uit leden van de gemeenten in Opheusden en Rhenen.

Nieuwe leden

In september 2022 richtte de kerkenraad van Kesteren een plaatselijke zendingscommissie (PZC) op. 'Eigenlijk was de commissie een voortzetting van wat we in Opheusden hadden', zegt diaken T. den Hartog, voorzitter van de PZC in Kesteren. 'Als kerkenraad hebben we wel opnieuw de statuten ondertekend. Daarin staan richtlijnen over bijvoorbeeld de taken en zendingsdiensten.' Er waren nieuwe leden nodig om de commissie aan te vullen. Den Hartog: 'Twee

Bijna iedere gereformeerde gemeente heeft een plaatselijke zendingscommissie (PZC). Onlangs ontstond in Kesteren een nieuwe gemeente. Krijgt een PZC daar al snel een plaats? En wat doet zo'n zendingscommissie eigenlijk?

leden uit de Opheusdense PZC gingen mee naar de nieuwe gemeente en de nieuwe zendingscommissie. Dat betekende dus dat we een aantal nieuwe leden moesten zoeken.' Dat zoeken naar leden bleek niet moeilijk. De kerkenraad stelde twee mensen voor, die bereid waren toe te treden. 'De voorkeur lag bij gemeenteleden uit Rhenen, omdat er al twee uit Opheusden waren', legt de diaken uit. Robbert Boot legt uit dat het zendingsbureau kan ondersteunen bij het oprichten van een PZC. 'We kunnen bijvoorbeeld bij een oprichtingsvergadering zijn. En later in het proces is het mogelijk dat ik als voorlichter aanschuif om mee te denken over het functioneren. Dat noemen we weleens een 'APK'tje'. In Kesteren was dat allemaal niet aan de orde. De oprichting verliep nagenoeg vlekkeloos, doordat Den Hartog in Opheusden ook voorzitter van de PZC was.

Activiteiten

Zijn ervaringen uit Opheusden nam Den Hartog mee naar Kesteren. 'We organiseren zendingsdiensten, bezorgen de Paulus

en zamelen geld voor de zending in door bijvoorbeeld op de najaarsmarkt te staan', vertelt de diaken. 'Daarin mogen we de betrokkenheid van de gemeente opmerken.' In 2024 stond de PZC met een kraampje op de jaarlijkse markt die door de gemeente van Kesteren wordt georganiseerd. 'Voor het eerst combineerden we dat met een stukje evangelisatiewerk. De markt is namelijk voor iedereen te bezoeken. Daarom hadden we een aantal Bijbels op de kraam gelegd die mensen gratis mochten meenemen. Het was mooi om te zien dat we er een paar weg konden geven.' Er zijn ook nieuwe activiteiten opgepakt door de PZC. Een van de nieuwe leden kwam met het voorstel om verjaardagskaarten te sturen naar kinderen en ouderen. 'De kaarten krijgen we van het zendingsbureau', legt Den Hartog uit. 'We proberen op deze manier onder andere de jongeren te betrekken bij de zending.' Volgens de diaken is die kaart ook

Het ontstaan van de gemeente in Kesteren leidt tot de oprichting van een nieuwe PZC.

'We bedenken dan nieuwe plannen, bekijken hoe ons werk loopt en organiseren bijeenkomsten', zegt Den

Hartog. 'Ieder jaar vragen we iemand van het zendingsveld om een avond te komen vertellen over zijn of haar werk.' Dat de gemeente van Kesteren nog geen eigen kerkgebouw heeft, belemmert de PZC niet. 'We mogen gebruikmaken van het kerkgebouw van de gemeente van Opheusden en het Van Lodenstein College in Kesteren', zegt Den Hartog. 'Op dit moment zijn we bezig met het bouwen van een eigen kerkgebouw. We hopen dat dat in het voorjaar van 2026 af mag zijn.'

Kerkgebouw

De PZC van de gemeente van Kesteren probeert drie keer per jaar te vergaderen.

Wat is het verschil tussen een TFC en een PZC?

Ze zijn snel door de war te halen: TFC en PZC. Toch zijn het commissies met uiteenlopende taken. Een TFC is een thuisfrontcommissie. Deze wordt opgericht in een gemeente als een zendingswerker wordt uitgezonden. De TFC heeft tot taak het contact tussen de werker en de thuisgemeente te onderhouden en is persoonsgebonden. Als de werker na de uitzending terugkeert, wordt de TFC opgeheven. Een PZC is een plaatselijke zendingscommissie. Deze wordt opgericht door de kerkenraad. De PZC heeft als doel om de gemeente blijvend te verbinden met het zendingswerk. Bezinning, meeleven en fondsenwerving zijn de drie hoofdtaken.

Zendingsopdracht

De activiteiten die de PZC van Kesteren doet, passen bij de taken van een zendingscommissie. Robbert: 'De PZC moet zich bezinnen op hoe een gemeente invulling geeft aan de zendingsopdracht. Daarnaast stimuleert de commissie het meeleven met en informeren over het zendingswerk. Tenslotte zamelt de zendingscommissie geld in voor ZGG.' 'Wat we in Nederland nodig hebben, hebben de mensen op het zendingsveld ook nodig: een nieuw hart', vult diaken Den Hartog aan. 'Als PZC proberen we via de middellijke weg daaraan bij te dragen, opdat Gods Koninkrijk uitgebreid mag worden.' ♦

Robbert Boot

Diaken T. den Hartog

‘Gelukkig, God weet wat Hij doet’

Synodeleden van de Nigeria Reformed Church vertellen twee bezoekers uit Nederland over de stand van zaken in de zusterkerk

Een Golden Jubilee, zo zeggen de Izi's. Een gouden jubileum dus. In december 1974 begon ZGG namelijk haar werk in het Izi-gebied. Gods werk. Het Woord raakte harten en er ontstond een volwaardig kerkverband: de Nigeria Reformed Church (NRC). Ds. J.B. Zippro en oud. A.J.C. van Bommel spraken in hartelijke verbondenheid een afvaardiging van de NRC over het welzijn van deze zusterkerk.

Vanaf de dag waarop Johan Commelin het Evangelie naar de Izi-bevolking bracht, is er veel veranderd. Wat begon met enkelingen groeide uit tot zendingsgemeenten. Deze werden jarenlang gediend door evangelisten en predikanten uit Nederland. In 1988 ontstond de zelfstandige Nigeria Reformed Church (NRC) en sindsdien is het werk van ZGG afgebouwd. Het contact met Nederland is gebleven. ‘De NRC weet van jullie verbondenheid met ons’, verzekert synodevoorzitter ds. Jonathan Nwoji. ‘Laten we bidden om verdieping van de verhouding met God en met elkaar.’ Weten hoe het de ander vergaat, hoort bij een goede relatie.

Veel zegeningen

Ds. Nwoji ziet duidelijk Gods zegenende hand in zowel geestelijk als materieel opzicht. Allereerst mogen NRC-leden de bijbelse waarheid in hun eigen taal horen. ‘Het grootste wonder is dat de prediking wordt gezegend. Velen zijn getrokken uit het duister tot Gods licht. We kunnen geen aantallen noemen, maar we zien christenen die in hun leven uitdragen wat er in hun hart leeft.’ Evangelist Simon Otoka vult aan: ‘De kerk breidt uit en is meer zichtbaar in verschillende plaatsen. Dit is een zegen. Eerder stond de NRC bekend als de Izi-kerk, maar dat is verleden tijd. Nu zijn we ook toegetreden tot een breder verband van protestantse kerken, TEKAN (Fellowship of Churches of Christ in Nigeria).’ Als onderdeel van een grotere organisatie kan de NRC beter contacten onderhouden met de overheid. Zo kan ze bijvoorbeeld haar zorgen uiten over christenvervolging in delen van Nigeria en overleggen over materiële zaken van het kerkelijk leven. Denk aan

NRC-kerkgebouwen en de John Calvin Christian School met haar 640 leerlingen. Een aantal kerkleden heeft een plaats ontvangen bij de overheid. Zij vormen goede ingangen om contact op te nemen.

Duivelswerk

‘Waar God werkt, daar is altijd weerstand’, merkt ds. Nwoji op. ‘De duivel gaat hier op verschillende manieren te werk. Soms door het oude bijgeloof. Er was bijvoorbeeld een ‘profeet’ in Oswanka die mensen aanwees als heks. Die personen zouden bezet zijn met boze geesten en kunnen uit de gemeenschap worden verstoten. Dat leverde veel spanningen op. Het is zelfs gebeurd met een diaken. De Heere zij dank, het is een jaar later weer goed gekomen.’ Ouderling David Nwankwo wijst op andere aanvallen van de boze. Zo is er het verleidelijke welvaartsevangelie, dat gezondheid en rijkdom belooft aan iedereen die God dient. ‘Ook de Pinkstergemeenten hebben aantrekkingskracht. Ze prediken een eenvoudig evangelie, maar de weg tot behoud hoor je niet. Daarbij is het voor mensen aantrekkelijk dat Pinkstergemeenten geen offers vragen. Verder zijn er valse profeten die soms de NRC lasteren. Maar God schenkt ons bescherming tegen deze aanvallen.’ Sommige gevaren zijn fysiek. Ds. Nwoji: ‘Elders in het land is het onveilig door Fulani-moslims. Dat is hier niet zo. Wel is er algemene onveiligheid, doordat er veel berovingen en diefstallen plaatsvinden. We vragen jullie te bidden om Gods bescherming voor ons, zoals wij bidden voor jullie.’

Gereformeerd

Aanvallen op de geloofsleer van de NRC

komen vooral van buitenaf. Binnen het kerkverband staan de predikanten in kernzaken op dezelfde lijn. Ze weten zich verbonden aan de gereformeerde belijdenisgeschriften en ontmoeten elkaar op de classis- en synodevergaderingen. Bovendien ontvangen ze als student gedegen onderwijs op de Theologische School. Wanneer het nodig is, kunnen daar onbijbelse denkbeelden, ontstaan door een tekort aan kennis, worden bijgestuurd. Ds. Ignatius Onwe legt uit hoe iemand predikant kan worden. ‘Het begint bij de ware roeping in het hart. Wie God begeert te dienen, kan dit aangeven bij zijn lokale gemeente. We luisteren of iemand het kan onderbouwen uit de Schrift en

‘Zusters kennen elkaar en verliezen de ander niet uit het oog.’

we kijken naar iemands opleidingsniveau. Dat niveau is minder belangrijk wanneer we zien dat Gods Geest overtuigend werkt. Vervolgens gaat iemand naar de classis voor een toelatingsbesluit. Tot onze vreugde zijn er nu ongeveer twintig studenten, waaronder enkele uit Ghana.’

Correspondentieband

Zusterkerken hebben een relatie te onderhouden, gelijkwaardig aan elkaar. Ds. Nwoji: ‘Psalm 133 vertelt ons hoe goed het is voor broeders om samen te zijn. De relatie tussen de NRC, ZGG en

de Gereformeerde Gemeenten (GG) is goed. Dat willen we graag zo houden. De wederzijdse liefde onderhouden we voor elkaar, maar vooral omdat Christus het ons voorleeft en van ons vraagt. Het is belangrijk om elkaar regelmatig te bezoeken, want zusters kennen elkaar en verliezen de ander niet uit het oog. Luister naar de zorgen en vragen die er leven.’ De NRC heeft een correspondentieband met de GG. Dat houdt in dat er wederzijdse erkenning is en dat predikanten van beide kerken elkaars synodevergaderingen bezoeken, elkaar ontmoeten en steunen wanneer nodig. Doordat beide kerkverbanden op hetzelfde fundament van Schrift en belijdenis staan, is het mogelijk om op elkaars kansels voor te gaan. Hieruit blijkt een onderling vertrouwen, gevoed door de herkenning in het algemeen, ongetwijfeld christelijke geloof. De wens leeft om elkaar steeds weer inhoudelijk te

versterken, bijvoorbeeld door het houden van conferenties.

Gemeenteleven

Als het Woord eerlijk en ernstig wordt gebracht, geeft dat verbinding, is de ervaring van ds. Nwoji. ‘Een predikant bindt, als het goed is, ook samen. We moeten als NRC goed zorgen voor de predikers en regelen dat ze allen een goed onderkomen hebben.’ Dat blijkt soms moeilijk

Tijdslijn ZGG in Nigeria

1963	Start zendingswerk in Igede-gebied
1974	Start zendingswerk in Izi-gebied
1977	Eerste doopdienst in Izi
1981	Vertaling NT in Izi-taal gereed
1983	Overdracht werk Igede aan Methodist Church of Nigeria
1987	Zending Hielke Visser verongelukt
1988	Instituering Nigeria Reformed Church
1991	Ds. A. Elshout overlijdt in Izi
1995	Start correspondentieband NRC en GG
2002	Complete Bijbel in Izi-taal gereed
2003	Zendingswerker Jan Peter Baan vermoord
2009	Opening kansels GG voor predikanten NRC
2024	NRC viert 50-jarig jubileum Evangelieverkondiging in Izi

Ouderling David Nwankwo

Ds. Jonathan Nwoji

Ds. Ignatius Onwe

Evangelist Simon Otoka

Ds. J.B. Zippro en oud. A.J.C. van Bommel spraken een afvaardiging van de NRC.

te zijn. ‘Sommige evangelisten hebben geen elektriciteit. Zonder licht hebben ze minder mogelijkheid om te studeren. Dat geeft gevaren voor de verkondiging van het Woord. Er zijn ook predikers die honger en tekort kennen. Dat is pijnlijk,

Het verbindt als het Woord eerlijk en ernstig wordt gebracht.

vooral omdat andere mensen denken dat God hen straft. Bij zo’n kerk willen ze niet horen.’

De synodevoorzitter wijst ook op zaken die hoopvol stemmen. ‘We zijn steeds aan het ontwikkelen. We zouden graag willen dat elk van de 23 gemeenten een goed en veilig kerkelijk onderkomen heeft. Het gaat ten diepste om het

Koninkrijk van God, en daar moeten we zorgvuldig mee omgaan.’ In de NRC ontstaan nieuwe gemeenten wanneer er ongeveer twintig gedoopte mensen zijn. Ds. Nwoji: ‘Het is nodig dat de ambten worden vervuld en dat de gemeente onderling in contact is. Samen zingen vinden we belangrijk. Het gaat dan allereerst om het dienen van de Heere. We hechten sterk aan gereformeerde liederen, het liefst met teksten direct uit de Schrift.’ De psalmen zijn in de loop van de tijd berijmd in de eigen taal en op muziek gezet. Ook buiten de eredienst en het bijbelonderwijs wordt gewerkt aan de onderlinge band. Mannen van de gemeenten ontmoeten elkaar, net als de vrouwen. Daarnaast zijn er gezamenlijke activiteiten, zoals huwelijksstoerusting.

Uitdagingen

Elke groep gemeenteleden kent uitdagingen. Veel vrouwen zijn bijvoorbeeld weduwe. Ze hebben weinig of geen eigen inkomen en zijn vaak volledig op diaconale ondersteuning aangewezen. Aan

mannelijke gemeenteleden wordt op allerlei manieren getrokken. Ds. Nwoji: ‘Ze dragen veel verantwoordelijkheden in de zorg voor hun gezin en familie. Vaak met weinig inkomen. Het bekostigen van onderwijs voor kinderen is duur, net als het levensonderhoud. Terwijl prijzen stijgen door hoge inflatie blijven salarissen veelal hetzelfde. De NRC draagt een grote verantwoordelijkheid om de mannen geestelijk gezien leiding en onderwijs te geven.’ Dit geldt eveneens voor kinderen. ‘Er zijn veel jonge mensen die de Heere willen dienen. Maar jongeren leven uit zichzelf zonder God. Als ambtsdragers dragen we zorg voor hen. We geven onderwijs en spreken ze aan als dat nodig is. Als ze naar de stad gaan, geeft dat soms grote zorgen over hun levenswandel. Heel belangrijk is het *urban missionwork*, evangelisatie in de stad. Zo is een afgedwaalde jongen weer naar de kerk teruggekomen.’

Uitbreiding en hoop

Verspreiding van het Evangelie is een taak van de kerk, dus ook de NRC neemt dit ijverig ter hand. Soms zijn er pijnlijke

tegenslagen. In het Igede-gebied waren voorheen enkele gemeenten, maar door verdeeldheid en discussies over grondbezit zijn deze grotendeels verdwenen. Maar de afgevaardigden zien Gods zegenende hand in het grote aantal kerkelijk werkers en evangelisten. Zij mogen hun werk getrouw en met vreugde doen. Op verschillende plaatsen zijn uit evangelisatiewerk nieuwe gemeenten ontstaan, zoals in Abakaliki en in de miljoenenstad Lagos. De NRC oriënteert zich nu op een nieuwe provincie voor het evangelisatiewerk. Ds. Nwoji: ‘Het is de Heere Die de weg moet openen om daar een kerk te laten ontstaan. Waar moeten we beginnen? Er zijn vijf provincies in ons deel van Nigeria en we hebben 65 evangelisten. Het is en blijft het gebed of de Heere het werk wil zegenen. Het is zo vreselijk als mensen naar de hel gaan omdat ze niet willen geloven. Gelukkig, God weet wat Hij doet en hoe Hij het moet doen.’ ✦

Tekst ✦ ds. J.B. Zippro

Jubileumbezoek

Ik mag terugzien op een goed bezoek aan Nigeria met als hoogtepunt de viering van de *Golden Jubilee*, het 50-jarige bestaan van de Nigeria Reformed Church. In 1974 is evangelist Johan Commelin begonnen met zendingswerk in het Izi-gebied. Als we terugkijken, mogen we zeggen dat de Heere een geopende deur gegeven heeft. Het is een intensieve week geweest met diverse activiteiten, zoals een bezoek aan de John Calvin Secondary School, een bezoek aan de Theologische School, het preken op zondag, een tweedaagse conferentie, waar 300 ambtsdragers aanwezig waren. Verder is er overleg gevoerd met leden van de Generale Synode en hebben we een bidstond bezocht in Abakaliki. Het bezoeken van de NRC is en blijft een bijzondere ervaring. Om de zusterrelatie te onderhouden, moet je elkaar van tijd tot tijd ontmoeten, *face to face*. Tijdens de reis en het verblijf heb ik mij niet onveilig gevoeld. Hiervoor komt de Heere de dank toe. De Heere gaat door met Zijn Kerkvergaderend werk. Ds. J.J. van Eckeveld, oud-voorzitter van het zendingsdeputaatschap zei zo vaak: ‘Christus zal loon hebben op Zijn Middelaarsarbeid’.

Voor de NRC is samen zingen een belangrijk middel om het dienen van de Heere vorm te geven.

GUINEE

Levenslessen op school

Groepsdruk, alcoholgebruik, seksualiteit, kansspelen. Onderwerpen die leven onder de jongeren in Guinee. Ze komen aan de orde in de lessen levensvaardigheden die Annemieke Vader geeft op een aantal scholen. En sinds kort doet ze dat niet meer alleen. Vijf Guinese leerkrachten zijn door haar getraind om deze lessen te geven.

Uitnodiging

Het begon met een vraag van de directeur van een van de christelijke scholen. Of eigenlijk al eerder, op Papoea. Daar ontwikkelde Annemieke lesmateriaal in de strijd tegen aids. In Guinee merkte de schooldirecteur op waar Annemiekes ervaring en interesse lag. De leerlingen van zijn school vormen een afspiegeling van de samenleving. Het merendeel is moslim, een klein deel christen. In de praktijk blijkt het voor hen lastig om leer en leven met elkaar te verbinden. De groepsdruk is groot. Annemieke kreeg de uitnodiging om lessen over levensvaardigheden te geven.

Eigen onderwerpen

Ouders, leerlingen en imams leverden de onderwerpen voor deze lessen aan. Annemieke behandelt deze onderwerpen aan de hand van bijbelgedeelten. Zo neemt ze de leerlingen mee in de geschiedenis van Jozef in het huis van Potifar. Door vragen te stellen, zet ze haar leerlingen aan het denken. Wat doet Jozef hier? Had hij dit kunnen voorkomen? Jozef baseert

Vijf Guinese leerkrachten ontvangen hun certificaat nadat ze de training hebben gevolgd.

zijn keuzes op Gods Woord: ‘Zal ik zo’n groot kwaad doen en zondigen tegen God?’ Tijdens deze lessen zijn de leerlingen betrokken, omdat de onderwerpen hen raken.

Christelijke leerkrachten

Inmiddels is het werk van Annemieke overgenomen door vijf leerkrachten. De lessen zijn gebaseerd op de Bijbel. Alleen leerkrachten die zelf christen zijn, kunnen deze lessen geven. Gemotiveerd kwamen ze negen dagen lang naar de cursus die Annemieke verzorgde. Nu de cursus is afgelopen, begeleidt Annemieke hen in de praktijk. Ze merkt dat de leerkrachten het op hun eigen manier doen. Soms met wat passievere werkvormen. Ook is er schroom: Hoe praat je over de Heere Jezus in een klas vol moslimleerlingen? Wanneer laat je de Bijbel spreken? Op een geplande terugkomdag wordt over deze vragen doorgesproken. De leerkrachten voelen het belang van deze lessen. Het is meer dan een les over levensvaardigheden. Het is evangelisatiewerk op een christelijke school. +

De goede Herder in Zijn toebrengen

In 2025 staan we stil bij ‘Christus is de goede Herder’
+ in de belofte
+ in Zijn komst
+ in Zijn toebrengen
+ in Zijn sterven
+ tot in eeuwigheid

De gelijkenis van de goede Herder is een van de meest geliefde beelden in het Evangelie die de Heere Jezus gebruikt om de geheimen van Gods Koninkrijk te ontsluiten. Israël is vanouds een herdersvolk. Denk aan de patriarchen Abraham, Izak en Jakob. En niet te vergeten Job. Het waren herdersvorsten. Is de Heere Jezus zo ook niet een Herdersvorst? Niemand heeft een grotere kudde dan Hij! Maar dan wel een kudde mensenschappen.

Drie dingen vragen de aandacht in de gelijkenis. Ik *ben*, Ik *heb* en Ik *moet*. ‘Ik *ben* de goede Herder; de goede herder stelt zijn leven voor de schapen.’ Daarin overtreft de Heere Jezus David die een schaap redde van een leeuw en een beer. Jezus redt de Zijnen van de hel en de dood. Daarvoor offert Hij Zijn leven tot in de dood des kruises. Zo ontvangen Zijn schapen het leven en de zaligheid. De goede Herder is tevens de Deur. ‘Indien iemand door Mij ingaat, die zal behouden worden.’ Jezus is niet alleen een goede Herder, maar ook een lieve, trouwe en betrouwbare Herder. Het getal van Zijn kudde is nog niet voltooid. ‘Ik *heb* nog andere schapen, die van deze stal niet zijn.’ Schapen die nog geboren moeten worden. Schapen die – totaal vervreemd van de goede Herder – nog ver van de kudde in deze wereld dolen. Die

‘Ik heb nog andere schapen, die van deze stal niet zijn; deze moet Ik ook toebrengen; en Zij zullen Mijn stem horen, en het zal worden één kudde en één Herder.’

Johannes 10:16

naar Hem niet zoeken noch vragen. Het is niet te hopen dat u of jij zo’n schaap bent. Besef wel dat je dan een verloren schaap bent. Een prooi van dood en verderf. Wanneer we dat gaan beseffen, hebben we het niet best in deze wereld op reis naar de eeuwigheid.

Echter, ‘Ik *moet* toebrengen.’ Want niemand voegt zich zelf, of uit zichzelf, bij Jezus’ kudde. De Herder zoekt, roept en vindt. Hij maakt het getal van de kudde vol. Daarvoor zendt Hij onderherders uit, om te werven over het hele wereldrond. ‘Zij zullen aankomen en Zijn gerechtigheid verkondigen den volke dat geboren wordt; omdat Hij het gedaan heeft’ (Ps. 22:32). Dan zeggen ze: ‘De Heere is mijn Herder’. Ook uw Herder? +

Geordende drukte in Goes

Het is zoeken naar een parkeerplek op het parkeerterrein van kringloopwinkel Goed & Gebruikt in Goes. Binnen krioelt het van de klanten; ze snuffelen tussen de netjes geordende artikelen. Er lopen veel vrijwilligers rond om ervoor te zorgen dat alles gestroomlijnd loopt.

Uitbreiding

Leen van Gilst, vanaf het eerste begin betrokken bij de kringloopwinkel, heeft tussen de bedrijven door tijd om in gesprek te gaan. Hij vertelt over het ontstaan en de verhuizing van de winkel. 'Binnen de classis Goes zochten we naar een nieuwe bron van inkomsten voor de zending. Zo kwamen we op het idee om een kringloopwinkel te starten. In 2014 openden we het eerste pand, waar we vijf jaar mochten werken. Het was zo druk en vol dat we zochten naar uitbreiding van het pand. Dat kon intern, maar dat was niet voldoende. In 2019 verhuisden we naar de locatie waar we nu zitten. Het aantal vierkante meters en de omzet zijn toen meer dan verdubbeld. We konden het nieuwe pand inrichten op basis van ervaringen die we in het eerste pand hebben opgedaan.'

Met elkaar

In de winkel werken veel vrijwilligers, waaronder Leanne Wisse. Op zaterdagochtend is ze te vinden bij

Leanne Wisse (tweede van links) met een aantal vrijwilligers van de zaterdagochtendploeg.

de binnenkomst van nieuwe spullen. Leanne: 'Het is een enorme drukte in de winkel. Op zaterdagochtend beginnen we om tien uur, maar dan staan er gerust al veertig mensen voor de deur te wachten om naar binnen te mogen.' Op de vraag wat dit gebouw kenmerkt, weet Leanne meteen antwoord: 'Het aanbod in dit gebouw is heel breed. Tegelijk is de uitstraling netjes, dat geven klanten ook terug. Alle spullen worden gecontroleerd. Er is bijvoorbeeld iemand die alle puzzelstukjes telt, voordat de doos de winkel ingaat. De hele vrijwilligersclub in dit gebouw voelt als een warme deken. Ieder heeft een eigen taak, maar met elkaar doen we het.' ♦

De Kinderkrant over:

Al de volken!

Het is bijna zondagsdag!
Kom jij ook?

Er zijn veel landen en veel verschillende volken. Ken jij iemand uit Ecuador of uit Albanië? In deze Kinderkrant leer je iemand kennen. Lees maar snel verder.

**Kringloopwinkel
Goed & Gebruikt**
Dirk Dronkersweg 18
4462 GA Goes
kringloopwinkel-
goedengebruikt.nl

Openingstijden
Dinsdag 09.30-16.30 uur
Donderdag 09.30-16.30 uur
Zaterdag 10.00-13.00 uur

ECUADOR

Beste vriendinnen Dannaé en Josephine

Geschreven door familie Baan

Willen jullie je voorstellen?

‘Wij zijn Dannaé Motoche Samaniego, 14 jaar, en Josephine Baan, 13 jaar.’

Waar kennen jullie elkaar van?

‘Wij kennen elkaar van de kerk Palabra Eterna in Machala. Eerst praatten we niet zoveel met elkaar, maar nu zijn we beste vriendinnen.’

Wanneer zien jullie elkaar?

‘Dannaé komt vaak mee als haar moeder belijdenis-catechisatie volgt. Josephine heeft dan net catechisatie gehad en haar moeder haalt ons daarna op bij de kerk. We luisteren samen muziek, spelen spelletjes en praten samen terwijl we lekker snoepen.’

Lijken jullie op elkaar?

‘Josephine is veel langer dan Dannaé en heeft prachtig blond haar met groene ogen. Dannaé heeft supermooi lang zwart haar.’

Wat zou je nog graag willen doen met elkaar?

Josephine: ‘Ik wil met Dannaé graag naar het muziekcentrum en hopelijk kan Dannaé over een poosje ook meespelen in de muziekgroep.’
Dannaé: ‘Ik zou graag een keer met Josephine mee willen naar haar land.’

Groetjes van Dannaé en Josephine

ALBANIË

Naar de kinderclub

Geschreven door Willemien van Schothorst

Ha allemaal,

Ik ben Matia Bektashi en woon met mijn familie in Tepelenë, in Albanië. Ik ben 10 jaar oud. Mijn vader heet Dritan en is meester. Mama Noku werkt op kantoor. Toen mijn moeder heel jong was, hoorde ze in haar dorp uit de Bijbel vertellen. Mama trouwde en ging in Tepelenë wonen. Ze wilde dat haar kinderen ook uit de Bijbel zouden horen. Toen mijn broer Luka (13 jaar) nog maar 5 jaar oud was, bracht opa hem altijd trouw naar de kinderclub. Ik ging al mee toen ik nog maar 3

jaar oud was. Soms viel ik dan in slaap tijdens het bijbelverhaal, maar ik leerde al veel uit de Bijbel. Mijn zusje Mia (5 jaar) kwam op haar 2e jaar mee naar de kerkdienst. Zij gaat ook naar de kinderclub. Nu weten jullie iets over ons gezin. Ga jij ook naar de kerk? Wat is het belangrijk om al jong de Heere te volgen en om meer over de Heere te leren!

Groetjes, Matia

PS: Zie je ons op de foto? Ik zit links naast mijn vader.

OOST-AZIË

Even voorstellen...

Geschreven door werkers uit Oost-Azië

Hoi! Ik ben Deng en ik ben 2 jaar. Ik hoor bij de grootste bevolkingsgroep van mijn land. Mijn vader en moeder werken heel hard om genoeg geld te verdienen voor mij en mijn zusjes. Opa en oma zorgen voor ons. Mijn familie gelooft niet in God. Wij geloven in de baas van ons land, hij zorgt dat het veilig is hier.

Ik ben Lee en ik ben 9 jaar oud. Ik woon op het terrein bij de universiteit, samen met mijn vader, moeder en broer van 16 jaar. Elke dag ga ik van acht uur ’s morgens tot vier uur ’s middags naar school. Daarna heb ik nog vier uur huiswerk. Op zaterdag en zondag studeer ik Engels, muziek en tekenen. Mijn familie en ik gaan niet naar een kerk.

Ik zal me even voorstellen. Mijn naam is Ni Ma en ik ben 13 jaar. Ik kan goed leren en wil ook graag goede cijfers halen, anders gaat mijn moeder huilen. Ik krijg elke week Engelse les van een buitenlandse docent. Ik hoor dan ook verhalen uit de Bijbel. Die onthoud ik goed.

Maak een knutsel voor de zendingsdag

Geschreven door Marja van der Jagt

Ha jongens en meisjes,

Weet je het al? Op zaterdag 21 juni is het weer zendingsdag in Gorinchem. Elk jaar zijn er veel kinderen bij op deze dag. Heel fijn! We luisteren naar wat zendingswerkers vertellen, zingen met elkaar, horen een verhaal uit Albanië en we lopen natuurlijk over de markt. Bij de kraam van ZGG zijn mooie dingen te koop, ook uit andere landen.

Als je Nederlander bent, ben je in Nederland geboren of je hebt een Nederlands paspoort. Maar er zijn ook andere volken. Denk aan Guineeërs, Russen, Italianen, Japanners, enzovoort. Kun jij er nog meer noemen? Wat zijn er veel volken! Al die volken moeten Gods Woord horen, want dat heeft de Heere Jezus Zijn discipelen opgedragen. Hij geeft blijdschap onder de volken!

Op de zendingsdag komen vooral Nederlanders. Het zou heel mooi zijn als jij wilt helpen om ook andere volken in beeld te brengen. Maak een man, vrouw, jongen of meisje van een ander volk. Het zou leuk zijn als we kunnen zien uit welk land jouw knutselfiguur komt.

Maar hoe maak je deze knutsel? Je kunt van alles gebruiken: wc-rolletjes, papier, verf, restjes kleding, eierdozen, wol, watten, kraaltjes, stokjes en allerlei andere dingen. Maak er een mooi figuur van en lever die op de zendingsdag in bij de kraam van ZGG. Alle bezoekers kunnen zo de volken zien. En jij krijgt natuurlijk een bijpassend cadeautje! Vergeet niet om je knutsel weer op te halen als je naar huis gaat.

Tot ziens op de zendingsdag!

UIT DE BIJBEL

De eerste zendingswerker

Dariel gaat graag naar de zondagschool. Meestal komt hij samen met zijn oma naar de kerk. Als oma niet gaat, is Dariel verdrietig. Dan vraagt hij aan zijn vader en zijn stoere oom of die met hem meegaan. En dat gebeurt soms. Zo is Dariel een kleine evangelist.

In 2 Koningen 5 vers 2 gaat het over een jong meisje uit Israël. Er zijn bendes gekomen in haar land en die hebben haar meegenomen. Zo is ze waarschijnlijk op de markt van Damascus als een slavinnetje verkocht. Wat denk je, zou ze zich alleen hebben gevoeld?

Ze moet gaan wonen bij de vrouw van een belangrijke Syrische soldaat. Zijn naam is Naāman. Deze soldaat is rijk, maar ook heel erg ziek. Misschien wordt hij wel nooit meer beter. Is het meisje blij om wat haar heer overkomt? Denkt ze dat het een straf is, omdat zij ontvoerd is en door Naāman is gekocht? Lees 2 Koningen 5 vers 3 maar eens. Het meisje is niet boos, maar ze is bezorgd om haar heer! Ze zegt tegen Naāmans vrouw: ‘Als mijn heer naar de profeet Elisa gaat in Samaria dan zou hij hem wel kunnen genezen van zijn melaatsheid.’

Ze weet dat de God van Elisa alle dingen kan. En die God is ze niet vergeten in het land waar ze nu woont. Ze vertrouwt de Heere en daarom beveelt ze deze God aan. Wat is dit meisje, ver weg bij haar vader en moeder vandaan, tot een zegen voor haar meester en zijn vrouw. Zo heeft de Heere ook aan Abraham beloofd in Genesis 12 dat Israël tot zegen voor de volkeren zal zijn. Dit meisje is als zendingswerker bezig in het Koninkrijk van God. Zou jij dat ook willen?

Vragen voor jou

- 1 Lees 2 Koningen 5 vers 15-19. Hoe loopt deze geschiedenis af?
- 2 Hoe kun jij tot zegen zijn voor mensen om je heen?

PUZZEL

Wie woont waar?

Kies uit:

1. Cambodja

2. Ecuador

3. Engeland

4. Frankrijk

5. Japan
6. Nederland

7. Amerika

8. Rusland

9. Senegal

10. Zuid-Korea

Schrijf de juiste nummers in de rondjes.

Antwoord: van links naar rechts: Japan, Frankrijk, Senegal, Cambodja, Zuid-Korea, Engeland, Ecuador, Amerika, Rusland, Nederland

Een waardige begrafenis

ECUADOR

Heeft u ook weleens momenten dat u intens verdrietig bent?

Hopeloos

Het is nog maar een aantal weken geleden dat ik bij de begrafenis van een familielid aanwezig was. Het ging om een vrouw van dertig. Ze genoot van wereldse feesten en veel drinken. Ze kwam om het leven na een ongeluk en schietpartij. Daar stonden we rond het open graf. Ik had mijn Bijbel meegenomen in de hoop dat ik iets van het Evangelie kon delen. Helaas was daar geen gelegenheid voor. De meeste mensen waren dronken en goten als laatste groet nog wat bier over de kist...

Hoopvol

Gelukkig zijn er ook andere momenten. Momenten van grote blijdschap en vreugde. Iets daarvan mocht ik ervaren toen er

een lid uit onze gemeente overleden was. Deze man mocht op zijn ziekbed getuigen over de hoop die in hem was en het verlangen om voor altijd bij zijn Zaligmaker te zijn. De familie had de wens om hun vader een christelijke begrafenis te geven. In de rouwdienst mocht Gods Woord opengaan. We dachten na over de ernst van het leven, maar ook over de troost die er is voor het volk van God. Op de begraafplaats werd er door de gemeenteleden gezongen terwijl het lichaam naar zijn laatste rustplaats ging.

Waardig

Het is een vraag die me de laatste jaren bezighoudt. Wat is een gepaste manier om een begrafenis te leiden? Hoe voorkom je dat het draait om koffie, alcohol of kaartspellen? Hoe kan je ervoor zorgen dat alles eerbiedig verloopt en het Evangelie centraal staat? Hoe zorg je voor een waardige begrafenis? Samen met de theologiestudenten werken we aan een liturgische orde die onze gemeenten kan dienen om een begrafenis te leiden. De apostel Paulus herinnert ons er in 1 Thessalonicenzen 4 vers 13-14 aan dat er hoop is voor hen die in Christus ontslapen zijn. Vanwege die hoop verlang ik ernaar dat uitvaarten niet alleen plaatsen van rouw zijn, maar ook gelegenheden om Christus te verheerlijken, de troost van het Evangelie te delen en allen aan te moedigen om Hem te zoeken. ♦

Zendingsdag 2025

BLIJDSCHAP VOOR DE VOLKEN

21 juni 2025

Nieuwe uitgave

Op deze zendingsdag is er een nieuwe uitgave te krijgen bij de stand van ZGG.

HET WOORD WERELDWIJD:
EEN OMKEERBOEK OVER ZENDING

Een bekend verhaal in een nieuwe jas. Dat kan een omschrijving zijn van de ZGG-publicatie die op de zendingsdag wordt gepresenteerd. Alhoewel, er zijn nieuwe inzichten over zending in de uitgave te vinden. En de bijbelse lijn van Gods oog voor de volken is krachtig en toegankelijk beschreven. Kortom: dit unieke omkeerboek is de aanschaf waard. Voor de prijs hoeft u het niet te laten: de uitgave zal ca. € 6,95 gaan kosten.

Ca.
€ 6,95

Help het verkeer doorstromen en kom op tijd. De deur is vanaf 9.00 uur open, de koffie staat klaar. Kunt u carpoolen? Heel graag! Het bevordert de doorstroming en bespaart ons parkeerkosten.

WWW.ZENDINGSdag.NL

Beste zendingsvrienden,

We nodigen u van harte uit om onze zendingsdag te bezoeken op 21 juni 2025.

De apostel Johannes houdt ons een spiegel voor. Hij schrijft dat de wereld en al haar begeerlijkheid voorbijgaat. Er is veel wat ons blij kan maken en waar we naar uit kunnen zien. Producten die op ons verlanglijstje staan, activiteiten die we ons hebben voorgenomen. Maar hoe vaak is de vreugde niet van korte duur? Het vliegt voorbij of het loopt uiteindelijk zelfs op een teleurstelling uit.

Er is ook blijdschap die niet teleurstelt. Als de Heere een zondaar levend maakt, komt er een blijdschap die niet meer voorbij gaat! Of u nu uit Goes, Barneveld of Nunspeet komt, uit Guinee, Ecuador of Albanië, deze blijdschap overstijgt grenzen en culturen. Ziet u er naar uit dat meer volken deze blijdschap zullen ervaren? Wilt u opnieuw verblijd worden door Gods grote daden? Wees er dan bij op 21 juni. Neemt u dit jaar iemand mee die nog nooit eerder de zendingsdag bezocht?

Meer informatie vindt u op www.zendingsdag.nl. Daar leest u alles over de crèches, de collecte, de nieuwe uitgave en over de locatie, aanrijdroutes en het parkeren.

Tijdens het hoofdprogramma in de grote zaal wordt het thema uitgewerkt.

- 09.15 ● Inloop
- 10.15 ● Opening en meditatie
Ds. G.W.S. Mulder, voorzitter deputaatschap
- 10.40 ● Hoofdlezing
Cristian Dekker, evangelist in Ecuador
- 11.05 ● Column
P. Eikelboom, directeur ZGG
- 11.15 ● Collecte
- 11.25 ● Groeten uit
Fotopresentatie Guinee, Hanneke van der Blonk
- 11.45 ● Namens ons
Robbert Boot, voorlichter ZGG
- 12.05 ● Meditatie en sluiting
Ds. M. Blok, deputaat

In de grote zaal worden 's middags drie programma-onderdelen aangeboden.

- 13.30 ● Christen-zijn in Ecuador
Truus Verweij, begeleider vrouwenwerk in Ecuador, gaat in op het leven als christen in een omgeving die dat niet stimuleert
- 14.15 ● Zendingsverhaal
Gerdine Zoeteman, zendingswerker in Albanië, vertelt een verhaal voor kinderen en hun (groot)ouders
- 15.00 ● Samen zingen bij het orgel
Onder leiding van Robbert Boot en organist Ad Blonk

Verder zijn de volgende programma-onderdelen te bezoeken:

- Bijbelstudie over Jesaja 55
ds. H.J. Agteresch, deputaat
- De Bijbel vertalen in het Mogofin
Peter en Ineke de Niet
- Het Woord wereldwijd (nieuwe publicatie van ZGG)
Jan-Kees Kooijman en Hanneke van Eekveld
- In opleiding bij ZGG
Wouter en Elina van Blitterswijk en Mariska Kaan
- Bijbelschool in Albanië
Gerard Wassink
- Kinder- en jeugdwerk in Ecuador
Aline van de Maat
- Tienerchallenge
Jeugdbond Gereformeerde Gemeenten
- Bouwen met LEGO-materiaal (doorlopend)
- Verkoopmarkt (doorlopend)

Jeugdbond
Gereformeerde Gemeenten

Kom jij de escaperoom doen?

Weet je dat de Jeugdbond een nieuwe, actieve uitdaging voor jou heeft gemaakt? Je gaat als team op zoek naar de mensfiguren zoals je die op deze pagina ziet. Maak je vrienden enthousiast: kom ook en doe mee! Onze collega's van JBGG zien jou graag op 21 juni in de Evenementenhal.

Salaris, regelingen en maatwerk

Anton Herrebout en Gert Guiljam willen zendingswerkers financieel ontzorgen en mentaal ondersteunen

ZGG is voor veel mensen verantwoordelijk. Niet alleen voor zendingswerkers, maar ook voor hun gezin. Anton Herrebout werkt op het zendingsbureau in Woerden. Als hoofd administratie en personeelszaken weet hij alles van voorzieningen voor zendingswerkers. Hij wil hen graag zoveel mogelijk ontzorgen, zodat zij hun volle aandacht kunnen geven aan de taak waarvoor zij zijn geroepen. Gert Guiljam is begeleider van zendingswerkers. Gert: 'Iedere uitgezondene heeft zijn eigen vragen, worstelingen, uitdagingen. Daarin denk ik graag mee.' Een belangrijk deel van zijn werk is preventie. 'Doel is om het verbreiden van het Evangelie zoveel mogelijk onverhinderd te laten doorgaan. Veel komt er tegen zending op. Juist daarom is het van belang begeleiding te bieden voordat er misverstaan komt. Bijvoorbeeld aan een team om elkaar goed te leren kennen en bewust gebruik te maken van elkaars kwaliteiten.'

Arbeidsvoorwaarden

Anton is goed op de hoogte van de

Er is ingebroken! Wordt de schade vergoed? Krijg ik doorbetaald bij ziekte? Ontstaat er een pensioengat nu ik in het buitenland werk? ZGG biedt zendingswerkers steun met diverse regelingen en begeleiding bij voorbereiding, uitzending en repatriëring.

financiële arbeidsvoorwaarden. 'Voor een uitzending moet veel geregeld worden', vertelt hij. 'Visum krijgen, rijbewijs verlengen, inboedel opslaan, verhuizen... Dit alles kost energie. ZGG betaalt zaken als opslag en verhuizing. Over de financiën hoeven uitgezonden zich in ieder geval geen zorgen te maken.' Voor de bureaumedewerkers zijn deze vormen van ondersteuning een waardevol onderdeel van kerkelijke zending. Allerlei regelingen zijn beschikbaar voor zendingswerkers. Verzekering, pensioenopbouw of kinderbijslag zijn stopgezet als iemand in het buitenland woont. Is een toeslag in Nederland normaal, dan biedt ZGG die ook aan een zendingswerker. Anton: 'Wanneer je in Nederland woont, betaal je basisonderwijs niet zelf. De kosten van de Wereldschool komen daarom op het bordje van ZGG. Voortgezet onderwijs vraagt wel een bescheiden bijdrage van ouders, dus doet ZGG dit ook.' ZGG sluit in Nederland aan bij de arbeidsvoorwaardenregeling zoals de PKN

die heeft geformuleerd voor kerkelijke werkers.

Inkomsten

Natuurlijk houdt een werker zijn zakelijke uitgaven bij, die ZGG vergoedt. Persoonlijke kosten zijn te betalen met het veldsalaris. Dit bedrag verschilt per veld. ZGG keert het uit in lokale valuta. Het is bedoeld voor onder meer de wettelijke uitgaven. Gert: 'De werker kan er prima mee rondkomen, maar kan zich geen dure uitstapjes veroorloven. De uitstraling naar de bevolking is belangrijk. Het is de visie van ZGG om verschillen tussen rijk en arm niet groter te maken dan ze al zijn.'

Anton: 'Het salaris kent nog een tweede component: het thuisdeel. Dit kan worden besteed aan bijvoorbeeld het aanhouden van een huis in Nederland. Of je kunt ervan sparen, dat gebeurt ook.' ZGG neemt de ambtenarensalarissen van de rijksoverheid als voorbeeld. Wie in dienst is bij ZGG komt in een loon-

'Doel is om het verbreiden van het Evangelie zoveel mogelijk onverhinderd te laten doorgaan.'

schaal vergelijkbaar met die van een leerkracht basisonderwijs. Er worden wel enkele persoonlijke aanpassingen

De zendingswerkers hebben een plaats gekregen op de wereldkaart op het zendingsbureau.

gedaan, bijvoorbeeld afhankelijk van de grootte van het gezin. Wie buitenslands woont, kan zolang geen AOW opbouwen. Anton: 'Als iemand tien jaar op het veld zit, mist hij zo'n twintig procent van zijn AOW-opbouw. ZGG vangt dit op met een eigen regeling.'

Ondersteuning

Ook zendingswerkers hebben te maken met ziekte. 'In zo'n geval kijken we eerst naar wat iemand nog kan', vertelt Gert. 'Heeft iemand minder energie, dan gaat hij voor zover mogelijk door met een aangepast werktempo.' Anton vult aan: 'Bij arbeidsongeschiktheid hebben we een vervangende verzekering.' Groot is de overgang van het zendingsland naar het vaderland. Bij terugkeer biedt ZGG dan ook begeleiding zoveel als nodig blijkt. 'Als mensen terugkeren,

laten we ze niet in de steek', zegt Anton. 'We ondersteunen hen financieel als dat nodig is, zodat ze tijd kunnen nemen om een nieuwe baan te vinden en intussen in te voegen in de Nederlandse situatie.' De begeleiding bij terugkeer is echt maatwerk. Het kan variëren van het vergoeden van een loopbaancoach tot betrokken blijven op de kinderen die invoegen in de maatschappij. 'In gesprekken tijdens verlof en zelfs al in de opleiding besteed ik aandacht aan repatriëring', vertelt Gert. 'Goede voorbereiding hierop zorgt voor een betere landing in Nederland.' Zo staat ZGG van begin tot eind om de zendingswerkers heen, met financiële en mentale steun. ♦

Anton Herrebout

Gert Guiljam

Maar Amsterdam dan...

Jan-Kees en Lana Kooijman bereiden zich voor op uitzending naar Japan

JAPAN

Er is veel aandacht voor zendingswerk in Japan. Hoe zorgen we ervoor dat gemeenten in de grote steden van ons land net zo veel aandacht krijgen als de steden in Azië? Die vraag houdt Jan-Kees en Lana Kooijman bezig nu ze de kleine gemeente van Amsterdam achterlaten om zendingswerk te gaan doen in Japan.

Jan-Kees wist tijdens de oriëntatiereis nog niet dat zijn persoonlijke weg naar Japan zou gaan.

Als missioloog was Jan-Kees Kooijman nauw betrokken bij de zoektocht naar een nieuw zendingsveld. Natuurlijk werd daar ook thuis over gesproken. Maar Gods roeping om zélf naar Japan te gaan, kwam voor hem en zijn vrouw Lana heel onverwacht.

Hoe is de weg naar jullie benoeming verlopen?

Jan-Kees: 'Ik maakte deel uit van de Commissie Nieuw Zendingsveld. Tijdens die zoektocht kwam ook Japan langs. Vanuit professioneel oogpunt vind ik dat een zeer interessant zendingsveld. En dan vraag je je ook af: wie kan daar naartoe? Daar hebben we thuis ook wel over gesproken.'

Lana: 'We hadden toen nog geen enkel vermoeden dat wij zouden moeten gaan. Maar wel: het is een onbereikt, gesloten volk. Er is al vijf eeuwen zendingswerk zonder doorbraak. Wat zou het mooi zijn als ZGG daar iets gaat doen.'

Jan-Kees: 'Die interesse groeide. In mei

2024 ben ik naar Japan geweest voor een oriëntatiereis. Nogmaals: zeker niet met het idee dat de Heere ons daarheen zou leiden. Als ik van één ding overtuigd ben, is het wel dat je alleen kunt gaan als je zeker weet dat de Heere dat van je vraagt. In ons geval lag dat niet voor de hand: we werken al in Gods Koninkrijk, de kinderen zijn al wat ouder, we kerken in de kleine Amsterdamse gemeente...

'We hadden geen enkel vermoeden dat wij naar Japan zouden moeten gaan.'

Maar de zondag na mijn reis, werd er door een gastpredikant gepreekt over Handelingen 3. Petrus moest alles geven wat hij had. Tijdens die dienst wist ik direct dat dit de opdracht van de Heere aan ons was, ondanks al onze bezwaren en onmogelijkheden. En ik wist ook heel goed wat dat zou betekenen, voor ons gezin, de gemeente, het werk; de intensieve taal- en cultuurstudie die zou volgen. Maar: 'Hetgeen ik heb, dat geef ik u.' Blijkbaar hoort dat bij het 'alles geven'. Die maandagmorgen ben ik meteen naar Paul Eikelboom gegaan om te zeggen dat ik me geroepen voelde om naar Japan te gaan.'

Terwijl de beslissing voor Japan nog niet gevallen was.

Jan-Kees: 'Precies! Dat was pas de vrijdag erna. Toch, terwijl de deputaten niets

‘Comfort is een heel grote bedreiging voor gehoorzaamheid aan de zendingsofdracht.’

wisten van mijn roeping, is die vrijdag de keus gevallen op Senegal én Japan. Vervolgens hebben we het gewone sollicitatieproces doorlopen.’

Hoe was dat voor jou, Lana, dat Jan-Kees zich geroepen voelde?

‘Voor mij lag het al enkele weken eerder duidelijk dat we moesten gaan. Al voor de oriëntatiereis kwam de vraag in m’n hart: ‘Zijn jullie bereid?’ Dat liet me niet meer los. De Heere bevestigde vervolgens vanuit het Woord op zo veel manieren: dit is de weg. Toen kwam het gebed of de Heere dan ook Jan-Kees wilde roepen. Die bewuste zondag was voor mij een gebedsverhoring.’

Jan-Kees, je hebt jaren de opleiding van zendingswerkers verzorgd. Wat moesten jullie nog leren?

‘Ons opleidingstraject komt gedeeltelijk overeen met dat van de andere werkers. Ik wilde ons de gelegenheid niet ontnemen om er echt zelf doorheen te gaan, want het maakt veel uit aan welke kant van de tafel je zit. Daarnaast zijn we enorm veel tijd kwijt met regelingen.’ Lana: ‘Normaal weet het team hoe je een visum en een school kunt regelen, ze zoeken soms zelfs een huis voor je. Maar Japan is nieuw voor ZGG. Daarbij is het een heel bureaucratisch land. We dachten: laten we eerst een huis zoeken, dan hebben we in elk geval iets. Maar dat kan pas als je een visum en

bankrekeningnummer hebt. En je kunt pas een rekening openen als je een huisadres hebt...’

Welke boodschap hebben jullie voor de achterblijvers?

Lana: ‘We weten ons geroepen voor Japan en het is natuurlijk prachtig dat er aandacht is voor zendingswerk. Maar het zou heel treurig zijn als er voor de kleine gemeenten en evangelisatie in ons land minder oog is dan voor het zendingswerk in Japan.’

Toegang krijgen tot Japan vraagt veel tijd van Jan-Kees en Lana.

Jan-Kees: ‘We starten straks zendingswerk op nieuwe velden met veel aandacht en betrokkenheid van het kerkverband. Dan zullen we toch ook de nodige aandacht moeten blijven besteden aan krimpende gemeenten buiten de Biblebelt? Zending toont dat het dienen van de Heere gehoorzaamheid vraagt en dat moet openbaar moet komen in concrete daden. We zijn allemaal geneigd ons leven comfortabel in richten. Comfort is een heel grote bedreiging voor gehoorzaamheid aan de zendingsofdracht. Zending staat in het perspectief van wat Jezus zei: Het Evangelie moet aan alle volken gepredikt worden, en dán zal het einde zijn. Christenen horen vanuit dat verlangen te leven.’ +

Peperduur bezit

Ook in Guinee zijn zeldzame dingen duur. Welke gevolgen heeft dat voor het Heilige Boek, de Bijbel?

Pepers zijn in Guinee niet duur. Je kunt zo een paar kilo voor een klein prijsje op de markt kopen. Gedroogd of vers. Er is overvloed.

Maar appels, die zijn appelduur. Appelbomen zijn hier niet. Appels komen van ver en zijn zeldzaam. Wat zeldzaam is, heeft waarde.

Boeken zijn trouwens ook zeldzaam. De meeste families hebben maar één boek, dat is de koran. Toen ik pas een boekenkast had laten maken, keken de mensen hun ogen uit. Zoveel boeken! ‘Zijn dat allemaal Heilige Boeken?’ vroegen ze.

Als wij de dorpen langs gaan om (audio-) Bijbels te verkopen wordt dat veelal op prijs gesteld. Soms is dat dan zelfs het eerste boek dat mensen in hun leven bezitten. Er is een reden waarom we de boeken verkopen, en niet weggeven. Gods Woord heeft zo’n grote waarde. Als mensen ervoor hebben gespaard, zullen ze het ook koesteren als een waardevol bezit.

De zaligheid waar het in dit Woord over gaat is ook van zo grote waarde. Voor die zaligheid is een hoge prijs betaald. Hoe zullen wij ontvliesen, indien wij op zo grote zaligheid geen acht nemen? (Hebr. 2:3a) +

Inkomsten uit de gemeenten	feb-mrt 2025
Gemeenten in classis Goes	8.612
Gemeenten in classis Middelburg	15.203
Gemeenten in classis Tholen	10.493
Gemeenten in classis Dordrecht	27.989
Gemeenten in classis Ridderkerk	7.032
Gemeenten in classis Rotterdam	1.107
Gemeenten in classis Amsterdam	3.034
Gemeenten in classis Gouda	6.939
Gemeenten in classis Utrecht	23.192
Gemeenten in classis Barneveld	16.263
Gemeenten in classis Kampen	9.947
Gemeenten in classis Rijssen	36.957
Gemeenten in USA/Canada	1.482
Overige giften	45.048
	213.298

Landelijke en regionale inkomsten	
Giften bedrijven	2.281
Goed en Gebruikt, Goes	155.000
De Oude Molen, Opheusden	15.000
Ramsjburg, Middelburg	100.000
De Kringloods, ‘s-Gravendeel	15.925
Waardevol, Barneveld	45.000
De Cirkel, Tricht-Geldermalsen	1.000
Voorjaarsactie	7.245
	341.451

Totale inkomsten periode	€554.749
--------------------------	----------

- Inkomsten oud papier
- Inkomsten kringloopwinkels

Terug in een (on)bekend land

Fennie Haase is gerepatriëerd na twaalf jaar zendingswerk in Guinee

GUINEE

Wortelen in een andere cultuur vraagt veel tijd en energie. Terugkeren naar Nederland vraagt van Fennie Haase minstens zoveel. Het land is veranderd en zichzelf ook. De ervaringen in het buitenland moeten een plekje krijgen, terwijl ze ondertussen haar weg in Nederland probeert te vinden.

Fennie ziet in haar terugkeren twee taken: Guinee loslaten en haar weg vinden in Nederland.

Twaalf jaar lang woonde Fennie Haase in Guinee onder de Mogofin. Vorig jaar keerde ze terug naar Nederland. De Mogofin liet ze achter, de levenslessen die haar vormden, nam ze mee. Dat levert een zoektocht op. Hoe geef je waardevolle lessen uit een andere cultuur een plek in het leven hier? Welke taak ligt er nu in Nederland?

Fennie, hoe gaat het nu met je?

‘Het gaat wel goed met me. Een collega die nog uitgezonden zal worden, zei pas: ‘Het is chaos in mijn hoofd, maar volgens de boekjes hoort dat zo.’ Ik moet wennen aan het alledaagse leven. In Guinee wordt je levensritme bepaald door de gemeenschap. Je had altijd en overal contact met de mensen. Nederland is in de afgelopen twaalf jaar veranderd. Contact maken is anders geworden. De meeste mensen zijn binnenshuis en hebben een afgesloten tuintje.’

Je weg vinden in een veranderd Nederland. Hoe doe je dat?

‘Eigenlijk heb ik twee taken, die met

elkaar oplopen. Aan de ene kant moet ik Guinee los gaan laten. Daarnaast moet ik in Nederland mijn weg weer vinden. Toen ik net terug was, dacht ik bij alles: ‘Ja, maar in Guinee...’ Ik ben me ervan bewust dat dit moet veranderen in ‘maar hier doen ze dat niet zo...’ Het

‘Nederland is veranderd. Ik ben veranderd.’

proces voelt als ontwortelen. Toen ik naar Guinee ging, moesten mijn wortels uit de Nederlandse grond naar de Guinese bodem. Nu moet ik hier weer wortelen. Ik kan niet varen op wat ik hier had. Nederland is veranderd. Ik ben veranderd.’

Vind je herkenning bij andere werkers die teruggekeerd zijn?

‘Er is een stuk herkenning bij mensen die iets vergelijkbaars mee hebben gemaakt. Je kunt veel voor elkaar betekenen. Toch moet ieder zijn eigen weg gaan. Alle omstandigheden zijn anders. Ik voel me gezegend met hoe ik heel bewust afscheid heb kunnen nemen van Guinee. Voor anderen is dat anders, soms wordt een uitzending ineens afgebroken. Dat kan door ziekte of een visum dat niet meer wordt verlengd.’

Bewust afscheid nemen. Neem je dingen uit Guinee mee naar Nederland?

‘In Guinee ben ik een Guineeër geworden, een ‘Mogofin-Fennie’. In Guinee is

bijvoorbeeld niets te klein om te delen. Alles wat je bezit, deel je met elkaar. De Guineeërs zeggen: ‘Het enige wat werkelijk van jou is, is je graf.’ Terug in Nederland zou ik willen dat het materiële mij niet weer gaat bezetten. Het zijn maar spullen. Als God mensen spullen geeft, doet Hij dat met een doel. Dat geldt ook voor je tijd. Ben je bereid om te delen?’

Kunnen we als Nederlanders nog meer van Guinee leren?

‘Wees je ervan bewust dat je voor honderd procent afhankelijk bent van God, ondanks dat je in Nederland alles kunt regelen en organiseren. In Guinee is het leven veel minder voorspelbaar, niets is vanzelfsprekend. Als je vandaag ziek bent, betekent dat dat je vannacht kunt sterven. Er is in Guinee nauwelijks medische zorg. In Nederland is dat er wel. Je hebt

‘De Guineeërs zeggen: ‘Het enige wat werkelijk van jou is, is je graf.’”

de verantwoordelijkheid om daar gebruik van te maken. Tegelijk kan het schijnzekerheid geven. Want de mens wikt en God beschikt. In Guinee wordt bij bijna alles gezegd ‘als God het wil’. Het is veel gewoner om over God of Allah en het geloof te spreken.’

Zag je de Heere aan het werk in Guinee?

‘Het werk van de Heere is niet te vangen in statistieken. Gestrooid zaad komt langzaam op. Op de vrijdagochtenden gaf ik les aan Mogofin vrouwen. We lazen met elkaar uit de Bijbel. Vrouwen die daarnaartoe kwamen, ervoeren tegenstand.

Dorpsgenoten zeiden tegen hen: ‘Je gaat toch niet naar die blanken?’ Toch kwamen ze elke keer. Een van de vrouwen zei, nadat ze een paar verhalen uit Genesis 1-3 gehoord had: ‘Ik weet dat de boosheid uit mijn eigen hart komt. Ik wil dat nu niet meer, al gebeurt het soms nog wel. Ik wil nu geen wraak meer zoeken.’ Gods Woord gaat door, voor ons vaak onzichtbaar. Ik heb hoop en verwachting voor de Mogofin. Het kan ineens opvlammen. Als een hooibrand.’

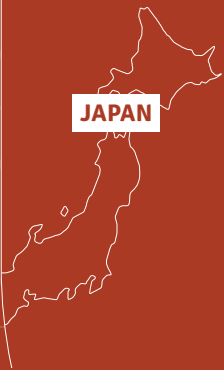
Hoe kijk je naar de toekomst?

‘De Heere weet het. Ik heb een huis gekregen waar ik kan wonen. Ik heb de tijd om uit te kristalliseren hoe het nu verder gaat. Zendingswerk is gehoorzaam zijn aan de Heere. Dat geldt je hele leven. In Guinee had ik een duidelijke taak. In Nederland is die taak minder duidelijk. We moeten dienen in de wereld om ons heen. Ons geloof uitdragen op de plaats waar we gesteld zijn. Ik houd ervan om Gods Woord te onderzoeken. Maar het is niet goed om die schat voor jezelf te houden. Jezus ging ook overal naar toe. Niemand was te vuil of te slecht. Zendingswerker ben je chronisch. Dat geldt voor iedereen. Ben je geen zendingswerker, dan ben je zendingsterrein.’ ✦

Een van de Mogofin-vrouwen die de lessen op vrijdagochtend bezocht

Grijzende zon

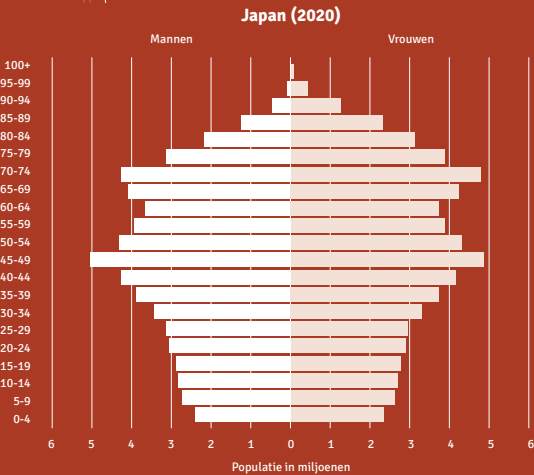
Japan, het land van de rijzende zon? Als we de samenstelling van de bevolking zien, zou je denken dat de zon grijs wordt in Japan. Op dit moment heeft het land rond de 123 miljoen inwoners. In 2010 waren dat er 128 miljoen. Sinds dat jaar is een daling van het aantal inwoners ingezet en deze trend lijkt voorlopig door te zetten. Van de totale bevolking is 98,5% Japanner. De overige 1,5% betreft met name Koreanen en de Ainoe. De Ainoe is een van de volken die Japan oorspronkelijk bewoonden. Andere zeer kleine minderheden komen voornamelijk uit het buitenland of zijn arbeidsmigrant.

Geboortecijfer

De problemen rond de bevolking van Japan hangen nauw met elkaar samen en zijn te onderscheiden in drie trends. Als eerste worden er weinig kinderen geboren. Deze trend is in 1960 ingezet en werd mogelijk gemaakt door anticonceptiemiddelen en abortus. Tegenwoordig spelen de hoge kosten in levensonderhoud en de arbeidsdeelname van vrouwen een rol bij de voortzetting van deze trend.

Vergrijzing

Het tweede probleem betreft de snel toenemende vergrijzing in Japan. Ongeveer één derde van de bevolking is ouder dan 65 jaar. De levensverwachting is de laatste decennia gestegen en behoort met bijna 85 jaar tot de hoogste in de wereld. Deze ouderen leven allemaal van een pensioen en hebben in

toenemende mate zorg nodig.

Werkenden

Dat brengt bij het derde probleem. Door het lage geboortecijfer en de vergrijzing neemt het aantal werkenden af. Het aantal zorgverleners in de ouderenzorg staat onder druk. Ook het gezamenlijke pensioenstelsel wordt door steeds minder werkenden gedragen. Daarmee staat Japan de komende jaren voor grote financiële en sociale uitdagingen. Eén blik op de bevolkingspiramide maakt dat duidelijk. Het bracht een onderzoeker tot de sombere uitspraak: ‘Japan vergrijsd zo snel dat als de huidige trends doorzetten, de natie uiteindelijk helemaal zou kunnen verdwijnen.’ Gelukkig ligt ook de toekomst van het land van de rijzende zon in Gods handen. Christus zegt: ‘Ik ben het Licht der wereld; die Mij volgt zal in de duisternis niet wandelen, maar zal het licht des levens hebben’ (Joh. 8:12). ✦

Pionieren van Thaddeus tot Willibrordus

Hoe na veel omzwervingen het Evangelie in Nederland voet aan de grond kreeg

In de serie Pionierszending zullen we de komende tijd op de pioniersfase in zendingswerk ingaan. Een van de definities van een pionier is ‘iemand die als een van de eersten een bepaald gebied betreedt, zodat hij daar zijn weg moet vinden zonder gebruik te kunnen maken van de ervaring van anderen. Kenmerkend voor het werk van een pionier zijn de ontberingen die men ondergaat en de grote inspanning die men zich moet

Pionieren in de meest zuivere zin van het woord. Dat vinden we in de wereldgeschiedenis kort na de uitstorting van de Heilige Geest, als de apostelen en anderen het Evangelie buiten Israël gaan verspreiden. Hoe is dat gegaan en wat leert het ons?

getroosten omdat allerlei voorzieningen nog ontbreken.’ Over de verspreiding van Gods woorden en werken in de eerste vierduizend jaar na de schepping is betrouwbare informatie overgeleverd in de Bijbel. Maar hoe is het Woord in de eerste eeuw na de hemelvaart van Christus verspreid? Het duurde immers wel 700 jaar voor het christendom in heel Nederland voet aan de grond kreeg.

Nieuwe hoop
Het startpunt van de zending onder heidenen lag in Antiochië, de hoofdstad van de provincie Syrië. Er kwam al snel vervolging. Zo doodde keizer Nero vele christenen. Zij drukten de voetstappen van Christus en volhardden in het lijden. Van Filippus is een mooi getuigenis bekend. Hoewel hij veel moest lijden van consul Niger genas hij diens vrouw Nicanora van een oogkwaal. Niger liet Filippus omgekeerd kruisigen aan een boom. Toen het volk zag dat Niger de man doodde die zijn vrouw had genezen,

geloofden velen in Jezus. Als bekering en blijdschap, gevangenschap en geloof samen konden gaan, moest het wel waar zijn dat Jezus dienen alles te boven ging. De bevrijding van angst voor demonen en dood bracht in samenlevingen die hier zwaar onder leden een nieuwe hoop.

Netwerk
Het uitgebreide netwerk van wegen en waterwegen in het Romeinse Rijk en de Griekse taal als gemeenschappelijke voertaal, maakten het reizen en communiceren eenvoudiger. Hoe meer steden een gebied had, hoe sneller het Evangelie zich verspreidde. Over de zending in de eerste eeuwen weten we weinig. Dit laat zien dat niet alleen apostelen en zendingen het Evangelie brachten, maar ook heel veel ‘gewone’ christenen. In de zendbrieven van Paulus worden vaak vrouwen genoemd. Ook vandaag de dag zijn veel vrouwen en vrouwenverenigingen actief in en voor het zendingswerk.

Als bekering en blijdschap, gevangenschap en geloof samen konden gaan, moest het wel waar zijn dat Jezus dienen alles te boven ging.

Simon Zelotes en Judas de zoon van Jakobus (Thaddeus) namen tijdens hun reizen steeds drie helpers mee die ze

onderwezen. Eén moest na het pionierswerk terug naar zijn thuisstad, de tweede moest na het werk in een nieuwe stad blijven en de derde trok met hen verder naar een nieuwe pioniersplek. Hierdoor ontstond een sterk netwerk en trainden ze veel jonge mannen om het Evangelie te verkondigen. Zowel in het Joodse als het Griekse leven was het gezin, met de slaven en vrienden, een belangrijk onderdeel in de samenleving. Christelijke zendelingen probeerden vaste voet te krijgen in huisgezinnen en bij bekering was het hele huis daarin betrokken. De eerste christenen leefden in vreemdelingschap. Cyprianus, bisschop van Carthago in de derde eeuw, schreef: ‘De christen breekt met de wereld, om van nu af aan in de kerk van God, welker leer hij gelooft, zijn nieuwe thuis en moeder te vinden.’ De doop betekende een breuk met het heidendom.

De Lage Landen
Romeinse soldaten, handelaren en kolonisten brachten het christendom naar de Lage Landen. Na de val van Rome in 410 kregen Germaanse stammen, zoals de Franken, steeds meer invloed. Koning Clovis I bekeerde zich in 496 tot het christendom, waarna zijn volk werd gekerstend. In de zesde eeuw kwamen Iers-Schotse missionarissen naar Nederland. Willibrord (658-739), opgeleid in Ierland, wordt gezien als de ‘Apostel der Friezen’. In 695 benoemde paus Sergius I hem tot aartsbisschop van de Friezen. Hij stichtte kerken en kloosters en werkte vooral in Utrecht en omgeving. Bonifatius (675-754) zette zijn werk voort. In Hessen hakte hij een duizendjarige eik van Wodan om. Veel Germanen dachten dat Donar hem met de bliksem zou

Portret van Willibrordus. Prent door Adriaen Lommelin, Antwerpen, omstreeks 1630-1677

treffen, maar dat gebeurde niet. Dit gaf een krachtig getuigenis. Toch duurde het tot rond het jaar 1000 voordat de kerstening in de Lage Landen was voltooid. De Friese en Saksische religies waren toen verdwenen.

Concluderend is het Woord, vanuit het soevereine welbehagen van God en onder de leiding van Zijn Geest, in de eerste eeuwen snel voortgegaan. Door het werk van apostelen, gewone gelovigen en bekeren van koningen en heersers groeide het christendom door het hele Romeinse Rijk, en uiteindelijk ook in ons land. +

Veel pioniers hebben bijgedragen aan de kerstening van het huidige Nederland.

ALBANIË

Gesloten poorten

Al mijmerend loop ik over straat, op weg naar ons ‘Christelijk Centrum’ in Paskuqan. De ene na de andere dichte poort passeer ik. Soms lijkt het wel of de poorten me uitlechen. Gesloten. Geen toegang voor een zendeling. Opeens valt de ongewone drukte op straat mij op. Overal auto’s. Mannen die druk heen en weer lopen. Een poort die open staat. Maar wel te laat. Een paar stappen verder zie ik de rouwauto staan. Een man en vader is overleden. Buiten staan de mannen zwigend te roken, een glas raki* in hun hand. Ik loop zwijgend voorbij. Enkele tientallen meters verder word ik aangesproken. ‘Kan jij me zeggen waar de begrafenis is?’ Ik wijs de man de weg, wens hem een goede dag en loop door. Opnieuw grijpt het me aan. Had ik een gesprek aan moeten knopen? Maar wat had ik dan moeten zeggen? En hoe?

Een paar dagen later gaat er wel een poort voor ons open. Even later zit ik samen met mijn collega bij Eva in huis. Ik heb een hoekje vrij kunnen maken op een stoel en mijn collega heeft een plekje gevonden op iets wat waarschijnlijk een slaapplek is. Er hangt een doordringen-de lucht in de ruimte en de schimmel staat op de muur. Naast me doet een hondje zijn behoefte op de vloer.

Eva vertelt hoe ze overal alleen voor staat. Haar man is buiten beeld. Met hard wer-ken probeert ze de eindjes aan elkaar te knopen. Vier kinderen luisteren mee en mengen zich zo nu en dan in het gesprek. Aan het einde van ons bezoek mag ik uit de Bijbel lezen. De woorden van Psalm 34 klinken door het kleine vertrek. De psalm spreekt van hoop, hoop op God, in welke omstandigheid dan ook. Hoop voor Eva in haar moeilijke omstandigheden. Hoop voor ons op meer poorten die voor het Evangelie zullen opengaan. +

VOOR IN DE ZOMERVAKANTIE

Reis met Paulus mee

In Nederland, Europa of waar ook ter wereld: dit boek past er altijd bij. Informatief en meditatief, in een vlotte schrijfstijl.

€ 23,⁵⁰

zgg.nl/webshop

COLOFON

Paulus is een periodieke uitgave van Zending Gereformeerde Gemeenten

Verspreiding vindt plaats via de zendings-commissies van de plaatselijke gemeenten en beperkt via postverzending.

Oplage: 35.700 exemplaren. Verschijnt vijf keer per jaar. ISSN: 0167-2428. Kostenindicatie per jaargang € 3,00 en bij postbezorging € 9,00. Voor alle data geldt D.V. © 2025 Zending Gereformeerde Gemeenten

Redactie

Hoofdredacteur: ds. J.M.D. de Heer

Eindredacteur: Robbert Boot

Redactiesecretaris: Hanneke van Eckeveld

Redactieleden: Leanda van Dam, Jacoline van den Dool, Eric van Eck, Elbert Lindhout, Marieta Plattèl, Dorenda de Raaf, Marwim Schultz, Evelien Smit

Redacteur Kinderkrant: Marja van der Jagt

Ontwerp en realisatie

BladenMakers, www.bladenmakers.nl

Adres ZGG

Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden

T 0348-489950

I [www.zgg.nl](mailto:info@zgg.nl) E info@zgg.nl

Gesproken versie

Moeite met lezen? Paulus is verkrijgbaar in gesproken vorm bij de CBB.

Informatie en bestellen:

CBB, Postbus 131, 3850 AC Ermelo

T 0341 56 54 77

E klantenservice@cbb.nl

Giften

Bank: NL44 INGB 0000 39 76 07 of

NL63 RABO 0322 4013 13 ten name van Zending

Gereformeerde Gemeenten.

Voor betalingen uit het buitenland is de BIC-code: RABONL2U.

ZGG is een ANBI-instelling en valt onder de groepsbeschikking van de Gereformeerde Gemeenten (RSIN: 0026.91.255). Giften zijn dus aftrekbaar van het belastbaar inkomen. Meer informatie: www.zgg.nl/anbi.

Testamentaire beschikkingen en periodieke schenkingen

Testamentaire beschikkingen ten behoeve van ZGG dienen als volgt te luiden: Stichting voor de Zending der Gereformeerde Gemeenten te Woerden, ingeschreven in het handelsregister onder nummer 41172.951.

Meer informatie: www.zgg.nl/nalaten.

Een periodieke schenking kunt u eenvoudig zelf regelen via www.zgg.nl/schenken.

*'Had ik een gesprek
aan moeten knopen?'*

Peter Hout ziet veel dichte poorten in Paskuqan, het nieuwe werkgebied in Albanië. Maar om nu mensen aan te spreken op weg naar een begrafenis...

pagina 38

Paulus

Zendingsblad van de Gereformeerde Gemeenten